

Список літературних джерел

1. Процес брендингу українських міст набирає обертів. [Електронний ресурс]. Чернігівський монітор (дата звернення: 27.02.2017).
2. Нагорняк Т.Л. Брендинг территории как вектор политики. Информационный гуманитарный портал «Знание. понимание. умение» - №4, 2013.

Іванчук О. В., к.е.н., доц.
Університет економіки та права «КРОК»

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Сучасний розвиток підприємств у багатьох регіонах України визначає необхідність проведення глибокого аналізу із застосуванням показників ефективності інвестиційного проекту (далі – ІП) та надалі впровадження і реалізацію ІП, виходячи з особливостей кожного регіону. Ефективність ІП відображає фінансове забезпечення та відповідність цілям і інтересам учасників проектів, а також визначенню актуальних напрямів розвитку економіки у цілому в усіх регіонах України.

Реалізація ІП у регіонах України, якщо виходити з позицій інвестора, спрямована на збільшення доходу і прибутку підприємств, на підвищення прибутковості акцій. Адміністрація і працівники підприємств можуть зв'язувати реалізацію ІП з іншими цілями, а саме: зростанням доданої вартості, підвищенням рентабельності, підвищенням ефективності використання різних видів ресурсів, поліпшенням умов праці та ін.

Для визначення методичних підходів з оцінки ефективності інвестиційних проектів у регіонах пропонуємо визначати такі види ефективності ІП: ефективність ІП у цілому; ефективність учасника в проекті.

Ефективність ІП у цілому рекомендуємо оцінювати лише з метою забезпечення його потенційної привабливості для можливих учасників і пошуку джерел фінансування. Оцінка ефективності ІП у цілому включає: суспільну (економічну та соціальну) ефективність ІП і комерційну ефективність ІП. [2]

Наукові дослідження показників суспільної ефективності (ефективності національної економіки) показали, що вони враховують економічні та соціальні наслідки реалізації ІП для суспільства в цілому, у тому числі як безпосередні результати і витрати ІП, так і зовнішні витрати і результати в суміжних секторах економіки - економічні, екологічні, соціальні та інші позаекономічні ефекти, що є актуальним в сучасних умовах господарювання. Ефекти в суміжних секторах економіки пропонуємо оцінювати лише при наявності відповідних нормативів і методичних матеріалів. В окремих випадках для оцінки ефективності ІП у суміжних секторах економіки можна допустити використання оцінок незалежних кваліфікованих експертів.

Показники комерційної ефективності ІП враховують економічні наслідки його здійснення для безпосереднього учасника, що реалізує ІП, у припущенні, що він провадить всі необхідні для реалізації проекту витрати і користується його результатами.

Ефективність участі в проекті визначається з метою перевірки його впровадження та забезпечення зацікавленості в ньому для всіх його учасників. З урахуванням проведеного дослідження пропонується включити до визначення ефективності участі в ІП такі види розрахунків:

1. Ефективність участі в проекті підприємства, ефективність інвестування в акції підприємства (ефективність для акціонерів акціонерних підприємств - учасників ІП).

2. Ефективність участі в ІП структур більш високого порядку стосовно підприємства, у тому числі: ефективність для окремого регіону і національної економіки в цілому, секторальна ефективність – для окремих секторів національної економіки, фінансово-промислових груп, об'єднань підприємств і холдингових структур.

3. Бюджетна ефективність ІП (ефективність участі держави в ІП з погляду витрат і доходів бюджетів всіх рівнів).

В основу оцінки ефективності ІП у регіонах покладені такі принципи:

1. Інвестиційний проект розглядається протягом усього його життєвого циклу (розрахункового періоду) від проведення передінвестиційних досліджень до припинення ІП.

2. Моделювання грошових потоків, що включають всі пов'язані зі здійсненням ІП грошові надходження й витрати за весь його життєвий цикл із урахуванням можливості використання різних валют.

3. Порівнянність показників ефективності та умов реалізації різних ІП (варіантів).

4. Позитивне значення і максимум ефекту: перевага повинна віддаватися ІП з найбільшим значенням ефекту або найбільшою нормою доходу на капітал.

5. Врахування фактору часу. При оцінці ефективності ІП повинні враховуватися різні аспекти фактору часу, в тому числі динамічність (зміна в часі) параметрів проекту і його економічного оточення; розриви в часі (лаги) між виробництвом продукції й надходженнями ресурсів та оплатою за ними; різночасність витрат і результатів, перевага більш ранніх результатів і більш пізніх затрат.

6. Врахування майбутніх витрат і результатів. При розрахунку показників ефективності повинні враховуватися майбутні витрати й надходження, включаючи витрати, пов'язані із залученням раніше створених виробничих фондів, а також майбутні втрати, викликані здійсненням ІП (наприклад, від припинення діючого виробництва у зв'язку з організацією на його місці нового). Раніше створені ресурси, що використовуються в ІП, оцінюють не витратами на їхнє створення, а альтернативною вартістю, що відображає максимальне значення упущеної вигоди, пов'язаної з їх найкращим альтернативним використанням.

7. Врахування всіх найбільш істотних наслідків ІП. При оцінці ефективності ІП повинні враховуватися наслідки його реалізації.

8. Врахування наявності різних учасників, що забезпечують реалізацію ІП протягом усього його життєвого циклу. Одночасно враховуються розбіжність їхніх інтересів і різні оцінки вартості капіталу, що виражаються в індивідуальних значеннях норми дисконту.

9. Багатоетапність оцінки: обґрунтування інвестицій, ТЕО, вибір схеми фінансування, економічний моніторинг, ефективність визначається в кілька етапів з різною глибиною пророблення.

10. Врахування впливу інфляції (облік зміни цін на продукцію і ресурси в період реалізації ІП).

11. Врахування впливу невизначеності та ризиків, що супроводжують реалізацію інвестиційних проектів.

12. Визначення суспільної значимості проекту. Суспільно значимими вважаються великомасштабні національні та глобальні проекти. Суспільна значимість (масштаб) ІП визначається впливом результатів його використання на внутрішньому або зовнішньому ринках. [1, с.258]

Глобальні ІП - це такі ІП, реалізація яких істотно впливає на економічну, соціальну або екологічну ситуацію в країні.

Великомасштабні ІП - це такі ІП, реалізація яких істотно впливає на економічну, соціальну або екологічну ситуацію в окремих регіонах або секторах економіки країни.

Локальні ІП – це інвестиційні проекти, реалізація яких не здійснює істотного впливу на економічну, соціальну і екологічну ситуацію і не змінює рівень і структуру цін у регіоні. [3]

Узагальнюючи все вище викладене, варто зробити висновок, що для оцінки ефективності ІП у регіонах необхідно проводити її розрахунки в два етапи. Пропонуємо на першому етапі розраховувати показники ефективності проекту в цілому для локальних проектів та оцінювати їхню комерційну ефективність тільки для суспільно значимих проектів. Тому на цьому етапі оцінюється насамперед суспільна ефективність ІП, а потім і комерційна ефективність. При незадовільній суспільній ефективності, ІП не рекомендується до реалізації. При недостатній комерційній ефективності суспільно значимого ІП рекомендуємо розглянути можливість різних форм його підтримки, що дозволила б підвищити комерційну ефективність ІП до прийнятного рівня. Другий етап оцінки ефективності ІП здійснюється після вибору схеми фінансування. На цьому етапі уточнюється склад учасників, визначається фінансове забезпечення та ефективність кожного учасника в проекті на основі різних показників ефективності (ефективність участі в ІП окремих підприємств, акціонерів, бюджету, регіональна секторальна ефективність тощо).

Список літературних джерел

1. Ковалев В.В. Фінансовий аналіз: Управління капіталом. Вибір інвестицій, Аналіз звітності / Ковалев В.В. – М.: Фінанси та статистика, 2007. – 430 с.
2. Шаров А.П. Модель оцінки капітальних активів / Шаров А.П., Веніамінов К.Д. – Економінвест, 2010.- 116 с.
3. Бірман Г. Економічний аналіз інвестиційних проектів / Шмидт С., Бірман Г., пер. с англ. - М.: Банки і біржі, ЮНІТИ, 2010. - 198 с.

Карп'як М.О., к.е.н., н.с.
ДУ «Інститут регіональних досліджень
НАН України імені М.І. Долишнього»

НОВІ ФОРМИ ЕКОНОМІКО-УПРАВЛІНСЬКИХ МОДЕЛЕЙ В СУЧАСНИХ ПІДХОДАХ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

Несприятлива економічна ситуація, що сформувалась в Україні останніми роками внаслідок глибокого економічного спаду та девальвації національної валюти призвела до того, що значна частина підприємств змушені були значно скоротити свій штат або взагалі зазнали ліквідації. В результаті це спричинило звільнення офісних приміщень, як в орендодавців, так і в орендарів, простій яких, своєю чергою, змусив компанії шукати нові бізнес-моделі. І деякі знайшли ефективну бізнес-модель – нею стала організація креативних просторів, яка вже давніше здобула собі певну популярність на Заході.

Креативні простори як явище відноситься до нових форм економіки та управління, які базуються на досягненнях інноваційного розвитку і передових інструментах діяльності людини. Поява подібних економіко-управлінських моделей зумовлена стрімкими трансформаціями класичних економічних умов організації підприємства. На думку багатьох авторів, економічні засади сучасного суспільства та суспільства найближчого майбутнього